

GODISNJI IZVJEŠTAJ SAVEZA UDRUGA KLUBTURA ZA 2021. GODINU

CLUBTURE
Savez udruga Klubtura / Clubture Network

UVOD

Savez udruga Klubtura / mreža Clubture savez je organizacija (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) aktivnih u polju nezavisne, izvaninstitucionalne i neprofitne kulturno - umjetničke djelatnosti. Savez je osnovan 2002. godine sa sjedištem u Zagrebu. Glavne aktivnosti saveza usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

U 2021. godini Savez realizirao je sljedeće programe:

Uspješno je proveden 21. kontinuirani ciklus programske razmjene i suradnje u okviru programa „Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja“. U realizaciji programa sudjelovalo je 38 organizacija (od čega 10 u svojstvu nositelja; odnosno 16 organizacija koje prethodno nisu imale iskustva u programskoj razmjeni i suradnji). Realizirano je 73 pojedinačnih kulturnih i umjetničkih događaja, u 17 gradova i mjesta u Hrvatskoj, uz sudjelovanje 4000 građanki i građana, od čega većinu čine mladi. Više od 85% svih sadržaja realizirano je izvan glavnog grada.

Realiziran je 14. susret organizacija nezavisne kulture, 14. Clubture Forum u Osijeku, na kojem je sudjelovalo 35 predstavnika organizacija iz različitih dijelova Hrvatske. Tijekom dvodnevnog programa predstavnici organizacija članica imali su priliku za razmjenu informacija, znanja i ideja o budućim suradnjama. Prisutni predstavnici organizacija članica, ali i lokalnih osječkih organizacija informirani su o provedbi programa Saveza udruga Klubtura, razmijenili su informacije o svojem radu u proteklom razdoblju, upoznali su se s novim provoditeljima programa CTHR, dogovorili su buduće suradnje, stekli su nova znanja o radu s publikom i upoznali lokalnu nezavisnu kulturnu scenu. Fokus ovog Foruma usmjeren je na umrežavanje novih aktera unutar mreže te na nove formate online komunikacije.

Savez nastavlja s provedbom projekta prijavljenog na poziv “Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređenja uvjeta rada” financiranog kroz Europski socijalni fond. U sklopu ovog programa Klubtura zajedno s 9 partnera, među kojima su organizacije civilnog društva i jedna visokoobrazovna institucija, te brojnim ostalim suradnicima, istraživačima i stručnjacima iz područja kulturnih politika, provodi aktivnosti vezane za analize javnih politika i provedbu znanstvenih istraživanja u području kulturnih politika te sudioničkog upravljanja u kulturi.

Savez je od 2021. partner na projektu „Kulturna politika odozdo - Od dobrih praksi društveno-kulturnih centara do održivog okvira za sudioničko upravljanje“ u sklopu EGP i Norveškog financijskog mehanizma (Active Citizens Fund). Nositelj projekta je Operacija grad, a partneri na projektu su udruge Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva, platforma za društveni centar Čakovec, Savez udruga Kaoperativa, Platforma Doma mladih, Art radionica Lazareti, Savez udruga Rojca, Savez udruga Molekula i Mreža društveno-kulturnih centara. Aktivnosti Saveza u projektu podrazumijevale su sudjelovanje u aktivnostima Mreže DKC-HR, osmišljavanje lokalnih ad-hoc zagovaračkih akcija u tri grada u HR, kao i koordinaciju aktivnosti edukacija i mentorstva u područjima razvoja lokalnih platformi, zagovaračkih alata i razvoja drugih potrebnih kompetencija za vođenje i upravljanje prostorima u kulturi.

Savez nastavlja proces razmjene informacija između šireg članstva vezano za stanje u organizacijama uzrokovano negativnim učincima širenja epidemije Covid-19 virusa te potresom koji je pogodio šire zagrebačko područje. Nastavno na analizu provedenu u 2020.

godini sa svrhom prikupljanja informacija vezanih za preliminarne procjene negativnih učinaka epidemije Covid-19 virusa na rad organizacija u nezavisnoj kulturi, u 2021. godini proveden je drugi dio analize, u kojoj se pored pregleda stanja u organizacijama nalaze prijedlozi i preporuke upućeni Ministarstvu kulture i medija RH i Zakladi Kultura nova. Rezultatima analize upotpunjuju se iskustva organizacija u kontekstu već ranije dostavljenih prijedloga, poslužiti će za jačanje postojećih i kreiranje novih mehanizama pomoći sektoru nezavisne kulture.

Nastavljen je rad na osnaživanju vidljivosti mreže Clubture i nezavisne kulturne scene kroz razvoj interaktivne arhivske mape sadržaja provedenih kroz program „Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja“, digitalizaciju organizacijskog arhiva i javnu kampanju ususret 20-godišnjici Saveza. Tom prigodom, izdana je tiskana publikacija Mreža Clubture – 20 godina razmjene i suradnje u kojoj su objavljene kritičko-istraživački tekst i 5 intervjua sa suradnicima uključenima u različite programske aktivnosti mreže u proteklom periodu.

Savez je sustavno uključen u praćenje razvoja i provedbe javnih politika u područjima svog djelovanja te aktivno sudjeluje kroz izravan zagovarački rad i javna savjetovanja, ali i kroz rad Savjeta za razvoj civilnog društva. Naša je mreža proaktivna članica brojnih platformi organizacija civilnog društva, u Hrvatskoj i šire i kao takva ostvaruje bitan utjecaj na buduće djelovanje organizacija u kulturi.

GLAVNE PROGRAMSKE AKTIVNOSTI:

“Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja” ključni je dugogodišnji program mreže Clubture koji se trajno provodi od 2002. godine. Program je utemeljen na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture koje kroz program razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljaju i provode nove partnerske projekte. “Clubture-Hr” program je usmjeren dugoročnom doprinosu kulturnom razvitku, decentralizaciji kulture te razvoju civilnog sektora u kulturi, a kroz osnaživanje programske djelatnosti nezavisne kulturne scene i kreiranje njezine dinamike. Isto tako, program omogućava dostupnost inventivnih i kvalitetnih kulturnih sadržaja u različitim dijelovima Hrvatske, u manjim i većim sredinama, za različite ciljne skupine, prije svega populaciju mladih.

Važna odlika programa “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” model je po kojem se on provodi. Model uključuje visoku razinu participacije uključenih organizacija kroz sustav zajedničkog odlučivanja o konkretnim suradničkim projektima koji se kroz platformu provode iz ciklusa u ciklus. Procedura izbora definirana je odlukama Skupštine, dokumentima platforme i dugogodišnjom praksom u provedbi programa, a u odlučivanju sudjeluju sve organizacije u članstvu Skupštine platforme te sve organizacije koje su predložile sadržaje za provedbu u pojedinom ciklusu.

Provedba programa “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” u 2021. godini

Program: “Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja” u 2021. je godini ostvario 19. godinu svoje realizacije te je proveden 21. krug programske razmjene i suradnje. U oba javna poziva za predlaganje suradničkih projekata i turneja za 21. krug, organizacije su prijavile čak 61 prijedlog suradničkih projekata i turneja za realizaciju u 2021. godini. Zajedničkim odlučivanjem članica saveza i svih predlagatelja, na godišnjoj je skupštini odabrano 11 projekata za realizaciju u 2021. godini, od kojih su 2 projekta uvrštena na rezervnu listu ovisno o konačno odobrenim sredstvima za program. U sklopu 21. kruga programa provedeno je 10 suradničkih projekata i turneja.

U realizaciji suradničkih projekata u 2021. godini, u 21. krugu provedbe programa, sudjelovao je velik broj organizacija nezavisne kulture iz brojnih gradova i mjesta diljem zemlje. Jedno od pravila programa "CTHR: Programska razmjena i suradnja" nalaže da se sadržaji koje organizacije provode u sklopu suradničkog projekta trebaju realizirati u minimalno 3 mjesta u Hrvatskoj. U 21. krugu provedbe programa obuhvaćeno je 17 gradova i manjih mjesta: Cres, Čakovec, Đakovo, Karlovac, Knin, Labin, Murter, Osijek, Pakrac, Pula, Rab, Sinj, Sisak, Split, Stubica, Valpovo i Zagreb.

Sadržaji su realizirani na javnim površinama, trgovima i ulicama, u javnim ustanovama, centrima za kulturu i mlade, klubovima, galerijama, prostorima koje koriste organizacije nezavisne kulture i civilnog društva. Uzevši u obzir i epidemiju uzrokovanu širenjem Covid-19 virusa, iznimno malen broj sadržaja izveden je u online obliku (4 događanja). Realizirani kulturni i umjetnički sadržaji pripadaju najrazličitijim područjima kulture, umjetnosti i društva: književnosti, izvedbenim umjetnostima, glazbi, filmu, novim medijima, društveno angažiranim umjetničkim praksama i slično. Sami sadržaji realizirani su u edukativnim, prezentacijskim, diskurzivnim i ostalim formatima kao što su: radionice, predavanja, izložbe, javne tribine, koncerti, performansi i dr. Program kontinuirano potiče i osnažuje organizacije za provedbu suradničkih projekata. Sam koncept programa zasnovan je na realizaciji partnerskih projekata čija provedba uključuje zajednički rad u osmišljavanju aktivnosti i produkciji događanja.

U 21. ciklusu programa provedeno je 10 suradničkih projekata koji su bazirani na suradnji najmanje 2 partnerske organizacije. U provedbi ovogodišnjih projekata, 10 organizacija nositelja programa, surađivalo je s dodatnih 28 udruga, umjetničkih organizacija i neformalnih inicijativa (sveukupno je 38 organizacija aktivno sudjelovalo u provedbi programa). Kroz izravan rad s organizacijama koje provode projekte, Savez udruga Klubtura/mreža Clubture potiče organizacije na učenje o različitim aspektima provedbe programa, podupire i prati realizaciju suradničkih projekata s ciljem jačanja programskih kapaciteta organizacija nezavisne kulture.

Distribucijom kulturnih i umjetničkih sadržaja diljem Hrvatske u 2021. godini program "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" omogućio je dostupnost manje zastupljenih oblika kulturnih i umjetničkih sadržaja u 17 različitih gradova i manjih mjesta. Građani koji žive izvan velikih i centraliziranih središta imali su priliku sudjelovati u aktivnostima koje potiču aktivno i kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti. Svi sadržaji koji se realiziraju u okviru programa su besplatni, namijenjeni svim društvenim skupinama, a posebno mladima. Procjenjuje se da je tijekom provedbe ovogodišnjeg programa uključeno oko 4000 korisnika. Osim toga, distribucija sadržaja diljem Hrvatske predstavlja priliku za mlade i neafirmirane umjetnike da se povežu s novim sredinama, razmjenjuju znanja i vještine te sklapaju nova partnerstva. Smanjen broj ukupnih posjetitelja programa, u odnosu na razdoblje prije epidemije, uzrokovan je širenjem Covid-19 virusa i porastom broja zaraženih osoba u mjesecima kada se program provodio, što je praćeno mjerama zabrane većih okupljanja i događanja u zatvorenim prostorima, a prema čemu su se provoditelji projekata prilagodili kako bi realizirali svoja događanja.

U sklopu 10 suradničkih projekata u 21. ciklusu programa realizirana su 73 javna događanja diljem Hrvatske. Većina sadržaja koji se realiziraju u sklopu programa usmjereni su promociji manje zastupljenih i eksperimentalnih oblika kulture i umjetnosti, a bave se temama kao što su community art, street art, nezavisna glazba, vizualna umjetnost i književnost, izvedbe suvremenog cirkusa te društveno angažirane teme s naglaskom na uključivanje marginaliziranih skupina u zajednicu te društveno-politički i LGBTIQ angažman. Formati u kojima su se realizirali ovi sadržaji podrazumijevali su aktivno sudjelovanje građana s ciljem

kritičkog sagledavanja kulturnog i umjetničkog konteksta. Za velik broj suradničkih projekata u 21. ciklusu programa karakterističan je inovativan i društveno angažiran pristup aktualnim društvenim temama.

OSTVARENI REZULTATI

Realizacija programa u 2021. godini obuhvaća provedbu 10 projekata razmjene i suradnje koji se realiziraju od ožujka 2021. godine. Do prosinca postignuti su sljedeći najvažniji rezultati:

- u program razmjene i suradnje uključeno je 38 organizacija nezavisne kulture, od čega 10 u svojstvu nositelja; odnosno 16 organizacija koje prethodno nisu imale iskustva u programskoj razmjeni i suradnji;
- uključeno je 7 novih organizacija koje dosad nisu imale iskustva u provedbi u svojstvu nositelja suradničkih projekata: udruga Fotopoetika (Šibenik), udruga Flamingo (Zagreb) i udruga Iskorak (Zagreb), umjetnička organizacija Kolektiv Igralke (Rijeka) i neformalne inicijative ŽIV ŽAR ŽUR (Zagreb), Ponosne inicijative (Zagreb) i šareni artikl/tapetari (Karlovac);
- u aktivnosti uključeno je 3962 građana u 17 gradova i mjesta u Hrvatskoj: Cres, Čakovec, Đakovo, Karlovac, Knin, Labin, Murter, Osijek, Pakrac, Pula, Rab, Sinj, Sisak, Split, Stubica, Valpovo i Zagreb;
- više od 85% svih sadržaja u 21. ciklusu programa realizirano je izvan glavnog grada;
- u sklopu 21. ciklusa programa organizirano je 73 pojedinačnih javnih događanja;
- organizirani programi pokrivaju široko područje suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi: književnost, novi mediji, izvedbene umjetnosti/ples, suvremena glazba, suvremeni cirkus, društveno angažirane kulturne i umjetničke prakse;
- sadržaji su realizirani kroz niz različitih formata koji omogućuju aktivno sudjelovanje građana te potiču kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti unutar društvenog konteksta: javne tribine i diskusije, radionice, predavanja, predstave i performansi, izložbe, koncerti i ostali diskurzivni, edukacijski i prezentacijski formati;
- digitalna mapa ažurirana je podacima o suradničkim projektima provedenima u proteklom, 20. ciklusu, kao i ranijim ciklusima do 2002. godine.
- Osnažena je vidljivost pojedinačnih sadržaja i cjelokupnog programa razmjene i suradnje između organizacija - putem medija, društvenih mreža i mailing lista, kao i provedbom online kampanje ususret 20-godišnjici provedbe programa
- nastavljena je provedba terenskih posjeta na 11 javnih događanja održanih na Cresu, u Karlovcu, Gornjoj Stubici, Puli, Osijeku, Sisku i Zagrebu, a na kojima su sudjelovali članovi Radne grupe za praćenje
- od 13. rujna do 21. listopada 2021. proveden je prvi poziv za predlaganje suradničkih projekata za realizaciju u narednom, 22. krugu provedbe programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" koji će se izvesti u 2022. godini. Na prvi je poziv pristiglo ukupno 19 projektnih prijedloga. Drugi poziv za prijavu suradničkih projekata objavljen je 10. prosinca 2021. i bio je otvoren do 10. veljače 2022. godine, a u konačnici je prijavljeno 37 projektnih

prijedloga za realizaciju u sljedećem ciklusu. Ocjenjivanje i odabir projektnih prijedloga održat će se na godišnjoj Skupštini Saveza udruga Klubtura u 2022. godini.

STRUKTURA I BROJ KORISNIKA OBUHVAĆENIH PROGRAMOM

Direktni su korisnici 38 organizacija nezavisne kulture uključene u provedbu programa "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" u 2021. godini, u svojstvu nositelja ili partnera u provedbi suradničkih projekata ili turneja.

Broj indirektnih korisnika i publike na realiziranim događanjima u 2021. godini varirao je od desetak do nekoliko stotina ljudi s obzirom na tip održanog programa. Kroz program razmjene i suradnje provode se najrazličitiji oblici javnih i otvorenih događanja kao što su koncerti, izložbe, plesne predstave, paneli i rasprave, predavanja, prezentacije i radionice. O vrsti programa ovise i brojevi i karakteristike korisnika i posjetitelja koji se ove godine kretao oko broja od 4000 osoba.

Mladi su uključeni kao primarna korisnička skupina, a pored njih su kao publika događanja uključene i druge skupine redovitih posjetitelja kulturnih i umjetničkih događanja koja se realiziraju kroz program "CTHR: Programska razmjena i suradnja":

- umjetnici, većinom mlađe generacije (performeri, glumci, plesači, književnici, likovni umjetnici, glazbenici, novomedijski umjetnici, autori stripova, dizajneri);
- profesionalci u umjetnosti i kulturi (producenti, promotori, kustosi, kritičari, izdavači, voditelji kulturnih organizacija i organizatori kulturnih događanja);
- teoretičari i stručnjaci (profesori i teoretičari u različitim disciplinama: sociologija, arhitektura i urbanizam, književnost, povijest umjetnosti, kulturologija, teatrologija, filozofija, politologija i druga);
- aktivisti i članovi organizacija civilnog društva iz različitih područja djelovanja;
- predstavnici medija.

Procjena broja korisnika temelji se na podacima iz potpisnih listi i brojanja posjetitelja koja vrše organizatori na mjestu događanja. Svi realizirani programi besplatni su i otvoreni za građane.

SURADNIČKI PROJEKTI I TURNEJE PROVEDENI U OKVIRU PROGRAMA "CLUBTURE-HR: PROGRAMSKA RAZMJENA I SURADNJA" U 2021. GODINI

1. Bookmobil - putujuća knjižara

Nositelj programa: Kulturna udruga Fotopoetika (Šibenik)

Voditeljica: Maja Klarić

Partneri: Udruga za zaštitu prirode i okoliša te promicanje održivog razvoja Argonauta (Murter), Udruga Ruta (Cres), Udruga za djecu i mlade "Kocka" (Rab)

Mjesta i termini održavanja: Murter (26.4.), Cres (21.7.), Rab (19.7.)

2. "Bez granica: Žene ženama, razgovori uz keramiku i čaj"

Nositelj programa: Živi Atelje Dajht Kralj (Zagreb)

Voditeljica: Cyrille Cartier

Partneri: Udruga za umjetnost i stvaralaštvo ReArt (Osijek), Centar za podršku i razvoj civilnog društva "DELFIN" (Pakrac), Savez udruga KAoperativa (Karlovac)

Mjesta i termini održavanja: Osijek (9. – 11.4.), Karlovac (11.9.), Pakrac (13.11.)

3. Cirkus na margini

Nositelj programa: Udruga za kulturu i sport Pozitivna sila (Split)

Voditeljica: Antonia Kuzmanić

Partneri: Sinjski kulturni urbani pokret (Sinj), Muzej Cetinske krajine – Sinj, Hrvatsko planinarsko društvo Mosor (Split), Festival mediteranskog filma Split, Kućni kolektiv (Klanjec)

Mjesta i termini održavanja: Sinj (24.7.), Mosor (Split) (12.9.), Gornja Stubica (16.9.)

4. Turneja dokumentarne predstave "Bakice"

Nositelj programa: Umjetnička organizacija Kolektiv Igralke (Rijeka)

Voditeljice: Sendi Bakotić, Vanda Velagić

Partneri: Labin Art Express (Labin), KA-Matrix (Karlovac), Platforma za društveni centar (Čakovec)

Mjesta i termini održavanja: Labin (4.6.), Karlovac (5.6.), Čakovec (12.12.)

5. ŽENE MAŠINE

Nositelj programa: neformalna inicijativa ŽIV ŽAR ŽUR (Zagreb)

Voditeljica: Sara Ercegović

Partneri: Udruga kreativnog alternativnog razvoja kulture ATRIBUT (Knin); Udruga Seasplash (Pula), KA-Matrix (Karlovac)

Mjesta i termini održavanja: Karlovac (25. – 27.6.), Knin (9. – 10.7.), Pula (10. – 11.9.)

6. Ponosne inicijative

Nositelj programa: neformalna inicijativa Ponosni Zagreb (Zagreb)

Voditeljica: Karla Horvat Crnogaj

Partneri: Proces (Pula), Platforma LGBT Centra Split (Split)

Mjesta i termini održavanja: Split (27.5., 28. i 30.5., 1. i 2.6.), Zagreb (5.6.), Pula (15.7.)

7. OOM - otvoreniji održiviji mediji

Nositelj programa: Udruga Iskorak (Zagreb)

Voditelji: Zoran Dominković, Gabrijela Ivanov, Željko Blaće, Lorena Herceg

Partneri: PaRiter (Rijeka), Drugo more (Rijeka), Multimedijalni institut (Zagreb), Prostor rodne i medijske kulture 'K-zona' (Zagreb), queerANarchive (Split), Redakcija (Split)

Mjesta i termini održavanja: Zagreb (9.5., 12.12.), Split (17. i 19.6., 3. - 17.7.), Rijeka (8. – 9.10.)

8. STREETARTANJE

Nositelj programa: Udruga mladih za poticanje kreativnog izražavanja "Revolucija" (Valpovo)

Voditelj: Davor Ilaš

Partneri: Udruga za umjetnost i stvaralaštvo ReArt (Osijek), Udruga ARLA (Đakovo), KA-Matrix (Karlovac)

Mjesta i termini održavanja: Valpovo (11. – 12.6.), Osijek (18. – 19.6.), Đakovo (25. – 26.6.), Karlovac (13.11.)

9. Pederuša: Štiklama na put ponosa

Nositelj programa: Udruga Flamingo (Zagreb)

Voditelj: Marino Čajdo

Partneri: Split Pride (Split), Udruga Seasplash (Pula)

Mjesta i termini održavanja: Split (19.6.), Zagreb (3.7.), Pula (14.8.)

10. Art za zajednicu 2021

Nositelj programa: neformalna inicijativa šareni artikal/tapetari (Karlovac)

Voditeljica: Nastja Kljaić

Partneri: Koordinacija udruga mladih Sisak (Sisak), KA-Matrix (Karlovac), Savez udruga Rojca (Pula), Autonomni kulturni centar (Zagreb)

Mjesta i termini održavanja: Sisak (22.5.), Karlovac (18.6.), Zagreb (9.9.), Pula (26.11.)

Program Transfer znanja, jačanje veza i vidljivosti organizacija nezavisne kulture

Clubture Forum je dugogodišnji program Saveza udruga Klubtura / mreže Clubture pokrenut 2008. godine i ove je godine ostvario svoju trinaestu realizaciju. Radi se o susretu organizacija nezavisne kulture iz svih krajeva Hrvatske koji se svake godine održava u drugom gradu. Kroz program Foruma organizacije nezavisne kulturne scene povezuju se s lokalnom zajednicom – građanima grada domaćina i otvaraju teme relevantne za lokalni društveni i kulturni razvoj. Clubture Forum stvara uvjete za razmjenu znanja, iskustva i vještina među organizacijama nezavisne kulturne scene te jača međusobne partnerske odnose. Partnerska organizacija u realizaciji 14. Foruma bila je Udruga za umjetnost i stvaralaštvo Reart iz Osijeka, a suradnička organizacija Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva.

14. CLUBTURE FORUM U OSIJEKU

Program 14. Clubture Foruma realiziran je od 24. do 26. rujna 2021. u Osijeku na više lokacija, a sastojao se od tri povezane cjeline. Prva cjelina sastojala se od sadržaja namijenjenih predstavnicima organizacija članica mreže i ostalih organizacija okupljenih oko platforme Clubture i njezinog programa razmjene i suradnje te zainteresiranim lokalnim organizacijama, s ciljem prijenosa znanja te njihova jačanja i umrežavanja. Realizirani su sljedeći edukativni sadržaji: CTHR info radionica, radionica umrežavanja organizacija okupljenih oko mreže Clubture, radionica online participacije – Loomio servis, radionica osnova online streaminga. Druga cjelina je dio programa koji je bio otvoren za širu javnost i odnosio se na javnu komunikaciju o načinima upravljanja prostorima u kulturi što je bila tema javne tribine, te otvoreni razgovor o osječkoj kulturnoj sceni, s naglaskom na njen izvaninstitucionalni dio. U sklopu treće cjeline realizirao se kulturno-umjetnički program otvoren za javnost kojim su lokalne udruge u nezavisnoj kulturi upotpunile program Foruma. Svi programi provedeni su uz poštovanje epidemioloških mjera. Ovogodišnji Forum okupio je 35 predstavnika i članova iz 25 organizacija civilnog društva i nezavisne kulture iz cijele Hrvatske (Zagreb, Karlovac, Rijeka, Labin, Split, Hvar, Osijek, Đakovo, Valpovo, Darda). Osim njih, na događanjima je okupljena i zainteresirana javnost (oko 160 osoba).

Na otvaranju Foruma u prostoru udruge Slama okupljenim sudionicima Foruma predstavljen je trodnevni program i domaćin događanja – Udruga za umjetnost i stvaralaštvo Reart iz Osijeka. Koordinator mreže Domagoj Šavor i Ana Abramović predstavili su aktivnosti mreže u proteklom razdoblju. CTHR info radionica bila je namijenjena svima koji žele prijaviti svoj projekt na idućem pozivu za program Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja, a do sada nemaju iskustva ili žele saznati više o CTHR programu i pozivu za prijavu projektnih prijedloga. Sudionici su se upoznali s ciljevima programa razmjene i suradnje, uvjetima poziva i načinu prijave. Radionicu je vodio Domagoj Šavor, koordinator programa.

Na javnoj tribini "Sudioničko upravljanje i angažirana zajednica: Perspektive društvenih i kulturnih centara u Osijeku" koja je održana u Kulturnom centru Osijek okupljeni su govornici iz različitih gradova kako bi predstavili modele upravljanja u kulturnim centrima u kojima djeluju te načine suradnje s lokalnim upravama. Na tribini su govorili Nikola Faller iz osječke udruge Slama, Sanja Burlović iz zagrebačkog Autonomnog kulturnog centra Attack, Denis Mikšić iz karlovačkog Hrvatskog doma, Luka Knežević Strika iz Kulturnog centra Magacin iz

Beograda. Moderatorica tribine bila je Tihana Pupovac, koordinatorica Regionalne platforme za kulturu - Kooperativa.

Nakon tribine zainteresirani sudionici mogli su se pridružiti vođenoj šetnji tijekom koje su predstavljeni prostori koji su nekad bili značajni ili su danas značajni za kulturni život Osijeka te prostori unutar Tvrđe u kojima djeluju organizacije bitne za razvoj nezavisne kulturne scene u Osijeku. Turu su vodile Slađana Zubić i Marija Petrušić iz udruge Reart.

Na livadi ispred Tvrđe i udruge Slama održana je Grafička akcija sitotisak pod vodstvom umjetnice Valentine Grubačević i Marina Đurkovića iz udruge Reart tijekom koje su posjetitelji u tehnici sitotiska na majice ili platnene torbe mogli otisnuti simbol drvo života. Za to vrijeme u prostoru udruge Slama posjetitelji su mogli pogledati izložbu u okviru umjetničkog programa stARTanje na kojoj su izložene ilustracije više umjetnika. DJ Mefa iz valpovačke udruge Revolution na livadi ispred Tvrđe birao je glazbeni program. Događanja su bila namijenjena sudionicima Foruma i široj javnosti.

U subotu, 25. rujna na radionici umrežavanja organizacija okupljenih oko mreže Clubture koja je održana u udruzi Slama, a djelomično i na livadi ispred Tvrđe i udruge Slama sudjelovali su predstavnici 13 organizacija iz različitih gradova u Hrvatskoj te su tijekom 3-satnog rada jedni drugima predstavili područja kojima se bave njihove organizacije, planove za bližu budućnost, kakav tip podrške mogu ponuditi drugim organizacijama te kakva je podrška njima potrebna. Radionici su facilitirali Sven Janovski i Ana Abramović.

Voditelji radionice online participacije – Loomio servis Dina Karadžić iz organizacije Format C i Željko Blaće iz neformalne inicijative HrW su online putem, kroz platformu BBB, vodili radionicu za sudionike Foruma koji su je pratili u prezentacijskoj dvorani Stare pekare. Polaznici su tijekom radionice upoznati s Loomio softverom - web forumom koji služi kolaborativnom i grupnom odlučivanju usmjerenom konsenzusu. Loomio alati, naročito u vrijeme rada od kuće i asinkronog rada, mogu osnažiti organizacijske procese olakšavanjem facilitacije komunikacije kolektiva. Polaznici su i kroz praktični rad upoznali razne elemente i mogućnosti Loomio web foruma.

Radionica Osnove video streaminga je održana tijekom dva dana u prezentacijskoj dvorani Stare pekare. Polaznici su tijekom radionice upoznati s osnovnom terminologijom i funkcioniranjem procesa prijenosa slike od kamere do gledatelja, vrstama kamera, softverskim i hardverskim video mikserima/switcherima, osnovama ozvučivanja, mogućnostima OBS programa. U praktičnom dijelu radionice sudionici su putem OBS softvera pokretali live streamove na Facebook i Youtube servisima. Radionicu je vodio Tomislav Tukša.

U konferencijskoj dvorani Stare pekare održan je otvoreni razgovor sa zainteresiranim akterima osječke nezavisne kulturne scene s ciljem mapiranja stanja na lokalnoj sceni, aktualnih tendencija i problema s kojima se organizacije suočavaju. Razgovor je vodila Matija Mrakovčić s portala Kulturpunkt.hr. Razgovor je bio otvoren za sve zainteresirane.

U programu Slamanje u prostoru udruge Slama predstavljena je strip-produkcija udruge Hrvatski autorski strip te su izložene strip-table iz časopisa Strip-PREFIKS. Ispred udruge Slama, na livadi nastupali su osječki bendovi: South Central, Layka i DJ PROBLEM. Sva događanja u sklopu Foruma bila su besplatna za posjetitelje.

Aktivnosti transfera znanja, jačanje veza i vidljivosti društveno-kulturnih centara u RH

Savez u 2021. godini sudjeluje u aktivnostima prijenosa znanja i iskustava o sudioničkom upravljanju i civilno-javnim partnerstvima u kulturi kroz aktivnosti Mreže društveno-kulturnih centara. Skupština Mreže društveno-kulturnih centara na kojoj su sudjelovali i predstavnici SU Klubtura održana je 9. srpnja u Zagrebu. Nakon Skupštine uslijedio je facilitiran razgovor namijenjen mapiranju stanja u društveno-kulturnim centrima. Koordinator Saveza sudjelovao je na strateškom planiranju Mreže društveno-kulturnih centara koje je održano na Hvaru od 14.-17. listopada.

NOVA JAVNA KULTURA I PROSTORI DRUŠTVENOSTI

Savez nastavlja s provedbom projekta prijavljenog na poziv "Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređenja uvjeta rada" financiranog kroz Europski socijalni fond. U 2021. godini provedena su ispitivanja javnog mnijenja i potreba društva o prepoznavanju kulturnih centara u urbanim sredinama te stavovima publike i korisnika o programima koji se odvijaju u društveno-kulturnim centrima. Jedno ispitivanje javnog mnijenja provedeno je na reprezentativnom uzorku na temu upoznatosti građana s postojanjem javnih kulturnih centara u njihovoj sredini. Ispitivanje je provedeno u razdoblju između 18. i 29. lipnja., na uzorku od 1000 građana Grada Zagreba, reprezentativnom prema varijablama spola i dobi te stratificiranom prema zagrebačkim gradskim četvrtima. Prema tematskim blokovima, ispitala se kulturna participacija građana prije i za vrijeme COVID-19 pandemije, prepoznatljivost i posjećenost kulturnih centara te sadržaja koje oni nude, percepcija funkcije kulturnih centara, kvaliteta života i pripadnost susjedstvu te socio-demografske karakteristike ispitanika. Ostalih pet ispitivanja javnog mnijenja provedeno je u formatu fokus grupe na 5 odvojenih reprezentativnih uzoraka, o mišljenjima i percepciji publike postojećih društveno-kulturnih centara o programima koji se odvijaju u tim centrima u 4 grada (Zagreb, Čakovec, Split, Karlovac). U provedbu ispitivanja su, pored publike, uključeni i korisnici društveno-kulturnih centara koji ujedno predstavljaju i najužu publiku programa društveno-kulturnih centara. Fokusne grupe o mišljenjima i percepcije publike društveno-kulturnih centara provedene su tijekom lipnja: - na Maloj sceni Hrvatskog doma u Karlovcu, 16. lipnja 2021. - dvije odvojene fokusne grupe u Domu mladih u Splitu, 28. i 30. lipnja 2021. (s aktivnom i pasivnom publikom) - u Kreativno-edukativnom centru Murai kraj Čakovca, 23. lipnja 2021. - u Pogonu, Zagrebačkom centru za nezavisnu kulturu i mlade, 30. lipnja 2021. Uz navedena ispitivanja u formatu fokusnih grupa, u trećem izvještajnom razdoblju provedena je i dodatna online anketa na publici 6 društveno-kulturnih centara u 6 gradova (Split, Dubrovnik, Rijeka, Pula, Čakovec, Karlovac). Anketu je u konačnici ispunilo ukupno 430 posjetitelja i posjetiteljica.

U 2021. godini Savez započinje provedbu 3 znanstvena istraživanja vezanih za infrastrukturu za kulturu i društvene aktivnosti. Aktivnosti se provode s ciljem da se javnosti predstave relevantna i znanstveno utemeljena znanja o značaju lokalne infrastrukture za kulturu i društvene aktivnosti (javni kulturni centri i društveno-kulturni centri), o novim modelima upravljanja u kulturi te praksama i umrežavanju u OCD-a u kulturi. Prvo istraživanje o javnim kulturnim centrima fokusira se na vrijeme i okruženje njihovog nastanka, povijesni razvoj, modele upravljanja, financiranje, strukturu zaposlenika, programske aktivnosti, suradnje s drugim organizacijama, te drugim aspektima važnima za djelovanje kulturnih centara. U sklopu drugog istraživanja o civilno-javnom partnerstvu i novim modelima infrastrukture za kulturu i društvene aktivnosti, započeto je planiranje provedbe analize potrebe korisnika i praksi korištenja društveno-kulturnih centara. Cilj trećeg istraživanja o umrežavanju u sektoru nezavisne kulture je odrediti zajednice (klastere) organizacija koji postoje u ovom području, te utvrditi postoje li jedinstvena obilježja koja se odnose na cijelu nezavisnu scenu i koja se specifična obilježja za svaku zajednicu. Istraživanjem dostupnih podataka mreže Klubture

(suradnički programi) i Zaklade Kultura nova (platforme i mreže) nastoji se utvrditi koje organizacije u samom području nezavisne kulture imaju najveći utjecaj/prestiž, zatim utvrditi tematske interese i tipove programa i način na koji se oni mijenjaju kroz vrijeme (od 2001 – 2021) te koji su se specifične zajednice organizacija formirale unutar nezavisne kulturne scene. Unutar dostupnih podataka zasad je identificirana 181 organizacija što čini velik broj organizacija, naravno frekvencija njihovog sudjelovanje u mrežama i suradničkim programa varira, čime dolazimo do još jednog značajnog pokazatelja koji će nam omogućiti da utvrdimo koliko je sama prisutnost i upornost važna za opstanak u turbulentnim okolnostima u kojima djeluje nezavisna kulturna scena.

KULTURNA POLITIKA ODOZDO - OD DOBRIH PRAKSI DRUŠTVENO-KULTURNIH CENTARA DO ODRŽIVOG OKVIRA ZA SUDIONIČKO UPRAVLJANJE

Savez je od 2021. partner na projektu „Kulturna politika odozdo - Od dobrih praksi društveno-kulturnih centara do održivog okvira za sudioničko upravljanje“ u sklopu EGP i Norveškog financijskog mehanizma (Active Citizens Fund). Nositelj projekta je Operacija grad, a partneri na projektu su udruge Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva, platforma za društveni centar Čakovec, Savez udruga Kaoperativa, Platforma Doma mladih, Art radionica Lazareti, Savez udruga Rojca, Savez udruga Molekula i Mreža društveno-kulturnih centara DKC-HR. Aktivnosti Saveza u projektu podrazumijevale su sudjelovanje u aktivnostima Mreže DKC-HR, osmišljavanje lokalnih ad-hoc zagovaračkih akcija u dva grada u HR, kao i koordinaciju aktivnosti edukacija i mentorstva u područjima razvoja lokalnih platformi, zagovaračkih alata i razvoja drugih potrebnih kompetencija za vođenje i upravljanje prostorima u kulturi. Ova je aktivnost proizašla iz evidentirane potrebe da se u lokalnim sredinama u kojima se razvijaju i testiraju participativni modeli upravljanja, a koji uključuju razne dionike iz različitih sektora, pruži podrška lokalnim platformama koje rade na spomenutim procesima. 24.6. u Karlovcu održan je sastanak s lokalnom platformom KAoperativa, a 8.12. u Koprivnici održan je sastanak s platformom Forum udruga nezavisne kulture - FUNK. Na sastancima su izražene potrebe za zagovaračke intervencije u lokalnim sredinama. Ovakve zagovaračke intervencije mogu se sastojati od niza različitih aktivnosti (mini javne akcije, mini javne zagovaračke kampanje za javne prostore, javne tribine na teme koje su trenutačni izazov u lokalnoj zajednici itd.), a točan tip aktivnosti se razvija u koordinaciji i komunikaciji s lokalnom organizacijom.

OSTALE AKTIVNOSTI U SKLOPU PROGRAMA

Aktivnosti 20 godina mreže

U prosincu 2021. godine Savez udruga Klubtura izdao je tiskanu publikaciju Mreža Clubture – 20 godina razmjene i suradnje povodom 20. obljetnice mreže Clubture koja se obilježava u 2022. godini. U publikaciji su objavljeni kritičko-istraživački tekst i 5 intervjua sa suradnicima uključenima u različite programske aktivnosti mreže u proteklom periodu. Objavljenim tekstovima nastoji se sagledati povijest i bitni razvojni momenti organizacije, teme kojima se organizacija bavila i oko kojih se angažirala, postignuća i uloga koju mreža Clubture ima na hrvatskoj kulturnoj sceni. Poseban fokus u dijelu s intervjuima je na temeljnom i kontinuiranom programu mreže Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja.

Tijekom 2021. godine redizajnirane su Klubturine web stranice (www.clubture.org) s ciljem lakše pretraživosti i preglednosti sadržaja koji je na stranicama objavljen. Dosadašnji izgled sajta osvježen je i moderniziran, sadržaj stranica je ažuriran te je osmišljen kvalitetniji prikaz.

Tijekom 2021. godine na društvenim mrežama organizacije (Facebooku i Instagramu) provedena je kampanja „Iz CTHR arhive“. Dio objava tematizirao je neke od programa i

sadržaja koje su organizacije nezavisne kulture provodile kroz CTHR program razmjene i suradnje tijekom proteklih 20 godina, a uključivao je vizualni materijal odabran iz arhive organizacije te osnovne informacije ili zanimljivosti o programu.

Interaktivna arhivska mapa sadržaja provedbe programa Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja

U 2020. godini nastavljena je digitalizacija, arhiviranje te objava sadržaja nastalih u sklopu programske razmjene i suradnje. U digitalnoj se mapi trenutačno nalaze podaci o projektima izvedenima u sklopu mreže Clubture od 2002. do 2020. godine. Digitalna arhivska mapa objavljena je na stranicama organizacije www.clubture.com.

Organizacija je u 2021. godini nastavila s usustavljanjem i digitalizacijom svojeg arhiva. Arhiv organizacije sastoji se od materijalne i digitalne građe koja dokumentira djelovanje organizacije i provedbu suradničkih projekata i turneja od 2002. godine do danas. U organizacijskom se arhivu većinom nalaze tiskani materijali (publikacije, plakati, letci) te foto i video dokumentacija o provedenim aktivnostima u sklopu suradničkih projekata. U izvještajnom razdoblju ažuriran je registar članica mreže te je nastavljeno arhiviranje te objava sadržaja nastalih u sklopu programske razmjene i suradnje. Na online mapi se nalaze svi podaci o programskoj suradnji, od 2002.-2020. godine.

Mreža nastavlja s aktivnostima sistematizacije arhivskog materijala i kuriranjem materijala s ciljem prezentacije postignuća organizacija nezavisne kulturne scene i njihovog doprinosa kulturnom i društvenom razvoju u Hrvatskoj. Nastavljeno je digitalno arhiviranje prikupljenih promo materijala (plakata, letaka i ostalog) za sve projekte provedene kroz ranije cikluse programa razmjene i suradnje Clubture-HR.

Analitičko - istraživačke aktivnosti te aktivnosti praćenja i zagovaranja razvoja javnih politika

U 2020. godini mreža Clubture nastavila je praćenje konteksta, normativnog i institucionalnog okvira u kojem djeluju organizacije izvaninstitucionalne, suvremene, kritičke i urbane kulture. Savez aktivno djeluje u području praćenja razvoja kulturne politike i drugih područja koje se izravno odnose na održivost i razvoj nezavisnog kulturnog sektora te šireg konteksta razvoja civilnog društva u Hrvatskoj. Tako naša organizacija redovito sudjeluje u relevantnim procesima savjetovanja kod donošenja zakona, akata i programskih dokumenata tijela državne uprave za kulturu i civilno društvo.

Mreža Clubture je nastavila proces razmjene informacija između šireg članstva vezano za stanje u organizacijama uzrokovano negativnim učincima širenja epidemije Covid-19 virusa te potresom koji je pogodio šire zagrebačko područje. Upitnik o utjecaju širenja COVID-19 virusa na organizacije u nezavisnoj kulturi poslan je 18. prosinca 2020. godine na mailing liste mreže i bio je otvoren do 3. veljače 2021. godine. Analiza upitnika poslana je Ministarstvu kulture RH, Zakladi Kultura nova i objavljena na stranicama mreže.

U 2021. Savez je započeo je analizu utjecaja financiranja iz ESF-a za organizacije u kulturi. Autorica analize Matija Mrakovčić tokom listopada i studenog 2021. provela je desk istraživanje o ugovorenim i provedenim pozivima i projektima u proteklom financijskom razdoblju 2014. - 2020. godine. U izradi analize financiranja iz Europskog socijalnog fonda u RH za organizacije u nezavisnoj kulturi kroz format upitnika prikupljala su se iskustava o utjecaju i učincima na organizacije koje su u proteklom financijskom razdoblju provodile ESF projekte u svojstvu nositelja ili partnera. Kroz fokus grupu ispitalo se zadovoljstvo organizacija provedenim sadržajima, administrativnom provedbom projekata i prikupile su se

inicijalne preporuke za poboljšanjem sustava provedbe ESI fondova i programiranjem sljedećeg razdoblja za organizacije u kulturi.

Predstavnici Saveza udruga Klubtura 2020. godine demokratskim su putem izabrani u Savjet za razvoj civilnog društva, stručno i savjetodavno tijelo Vlade RH čija je misija uspostava dijaloga između javne uprave i civilnog sektora. U 2021. godini članovi Savjeta nastavljaju sudjelovati na redovnim sjednicama i aktualizirati teme značajne za razvoj sektora nezavisne kulture.

Aktivnosti na području Jugoistočne Europe i međunarodna suradnja

Savez u 2021. godini provodi projekt „Community, Culture, City: Collectively Transforming the New Normal“ u sklopu Culture of Solidarity fonda Europske kulturne fondacije, u partnerstvu s udrugama Kurziv, Pravo na grad i Savezom udruga Operacija. Projekt uključuje istraživanja, razgovore i predavanja s međunarodnim stručnjacima, javnu kampanju i akcije kojima se angažiraju pojedinci i organizacije na lokalnoj, nacionalnoj i razini EU u procesu zamišljanja budućnosti gradova i zajednice nakon Covid pandemije i potresa koji je pogodio Zagreb i kontinentalnu Hrvatsku. U sklopu projekta izrađena je analiza trenutne situacije i potreba organizacija u kulturi na području Republike Hrvatske kako bi se dobili uvidi i saznanja za zajedničku formulaciju i preporuke donositeljima odluka i javnosti za razvoj kulturnog sustava u nadolazećim godinama. Upitnik o utjecaju širenja COVID-19 virusa na organizacije u nezavisnoj kulturi poslan je 18. prosinca 2020. godine udrugama i umjetničkim organizacijama članicama mreže Clubture te udrugama i savezima predstavnicima društveno-kulturnih centara iz Hrvatske. Putem online obrasca do 3. veljače 2021. prikupljena je procjena 29 organizacije nezavisne kulture iz 13 hrvatskih gradova: Zagreb, Rijeka, Split, Križevci, Koprivnica, Hvar, Korčula, Karlovac, Labin, Dubrovnik, Osijek, Đakovo, Pula. Među organizacijama koje su pristupile ispunjavanju upitnika nalazi se 25 udruga i umjetničkih organizacija te 4 Saveza udruga/platforme koje produciraju svoje programe u različitim područjima suvremene kulture i umjetnosti (nezavisna glazba, izvedbene i plesne umjetnosti, književnost, nezavisne galerije i kustoski kolektivi, novi mediji, društveno angažirani programi i dr.). Od 29 organizacija koje su ispunile upitnik, njih 13 vodi javne prostore, društveno-kulturne centre ili klubove u kulturi.

U sklopu ECF projekta, Savez sudjeluje u aktivnostima kampanje transformacije kulture za vrijeme krize. Kampanji je prethodilo snimanje video intervjua s pojedinim predstavnicima kulturnih organizacija kojima se dokumentiraju različiti načini nošenja s pandemijom i njenim posljedicama u kulturnom sektoru. Materijali objedinjeni u zajednički naziv Arhiv kriznih praksi prikupljeni su tijekom Clubture Foruma u rujnu u Osijeku, Skupštine regionalne platforme Kooperativa u listopadu u Skopju i aktivnosti Operacije grad u Zagrebu. Za produkciju videa odgovoran je Kulturpunkt.hr, intervjue je vodila novinarka Matija Mrakovčić s portala Kulturpunkt.hr, a snimala Nina Klarić. Arhivi kriznih praksi moguće je pristupiti na poveznici <https://vimeo.com/showcase/8200363>.

Mreža je u ovom izvještajnom razdoblju nastavila aktivno sudjelovati u radu Kooperative - Regionalne platforme za kulturu kroz sudjelovanje u redovnim aktivnostima platforme. Zaposlenici Saveza Ana Abramović i Domagoj Šavor sudjeluju kao članovi u uredničkom timu za izradu tri "source book-a" na teme "How to Build Networks, and Why?", "How to Create and Govern Spaces for Culture?" i "How to Collaborate and Exchange Programs?". Aktivnosti se odnose na istraživanje, mapiranje i analizu postojeće inovativne participativne prakse u programskoj suradnji i upravljanju unutar civilnog sektora u kulturi u regiji. "Source-book"-ove će raditi tri odabrana istraživača, a nadzirat će ih urednički tim i glavna urednica.

Programski koordinatori SU Klubtura 14. siječnja sudjelovali su na online panelu "On pandemics and other demons - the independent cultural sector's response to a (yet another) unexpected pressure", zajedno s kolegama iz Grčke i Egipta. Razgovor je dio serije online panela u okviru projekta Arts and Culture Under Pressure koji okuplja kulturne radnike iz raznih zemalja s ciljem analiza javnih politika, razmjene znanja i umrežavanja."

Programska koordinatorica Ana Abramović 20. prosinca sudjelovala je kao govornik na regionalnoj online konferenciji "Structure of Feelings" of the contemporary cultural precariat koju je organizirao JADRO - Asocijacija za nezavisnu kulturnu scenu (Skopje, Makedonija), u sklopu panela "Su-upravljanje zajedničkim dobrima: trenutni izazovi i perspektive za budućnost".